

LIETUVOJE AUGINAMŲ KIAULIŲ VEISLIŲ PENĖJIMOSI, SKERDENOS IR MĖSOS KOKYBĖS ĮVERTINIMAS

Artūras Stimbirys¹, Vigilijus Jukna²

¹*Maisto saugos ir gyvūnų higienos katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; tel. (8~37) 36 26 95; el. paštas: arturas@lva.lt*

²*Gyvulininkystės katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas*

Santrauka. Darbo tikslas buvo palyginti Lietuvos baltųjų senojo (LBs) ir genotipo (LBp) bei kitų Lietuvoje auginamų kiaulių veislių – didžiųjų baltųjų (DB), landrasų (L), taip pat ir didžiųjų baltųjų bei landrasų mišrūnų (DBxL) veislės įtaką penėjimosi, skerdenos ir mėsos kokybės rodikliams. Abiejų genotipų Lietuvos baltųjų veislės kiaulės augimo sparta ir pašarų sąnaudomis (MJAE), reikalingomis 1 kg priesvorio priaugti, gerokai atsiliko nuo DB, L ir DBxL. Pagerinto tipo Lietuvos baltosios kiaulės augo 15,43 proc. greičiau ($p > 0,05$) nei senojo genotipo. Geriausiai pašarus panaudojo ir sparčiausiai augo landrasų veislės kiaulės. 1 kg priesvorio priaugti jos pašarų apykaitinės energijos (MJAE) sunaudojo 15,9 proc. ($p < 0,05$) mažiau už LBs, 9,02 ($p > 0,05$) proc. mažiau nei LBp ir vidutiniškai 38,2 dienos už LBs ir 19,56 dienos už LBp, 17 dienų už LB, 3 dienomis už DBxL greičiau pasiekė 100 kg svorį. LBp kiaulės 18,85 dienos ($p < 0,01$) greičiau pasiekė realizacijos svorį nei LBs.

Raumeningiausias buvo DB skerdenos. Tuo tarpu LBs genotipo šis kiaulių skerdenų rodiklis buvo 5,7 proc. mažesnis nei pagerinto LBp tipo, 9,3 proc. nei DB, 6 proc. nei L ir 8,5 proc. nei LBxL mišrūnų. Tarpgrupiniai skirtumai buvo ryškiai patikimi ($p < 0,001$). Tyrimais nustatyta, kad LBs kiaulių mėsa pasižymi geromis technologinėmis savybėmis. Jų mėsos vandens rišlumas buvo 1,64 proc. didesnis nei pagerinto LBp tipo, 2,95 proc. geresnis nei DB ir 3,69 proc. nei DBxL mišrūnų ir tik nežymiai blogesnis nei L; skirtumas tarp grupių statistiškai nebuvo patikimas. LBs mėsos virimo nuostoliai buvo patys mažiausi iš visų lygintų veislių kiaulių grupių ir statistiškai patikimai skyrėsi nuo DB ($p < 0,05$) ir L ($p < 0,01$) veislių kiaulių.

Raktažodžiai: kiaulės, penėjimosi savybės, kiaulių skerdenos, mėsos technologiniai ir kokybės rodikliai.